

Zbierka krojovaných a starodávnych bábik

Mesto Myjava a Jednota dôchodcov Slovenska v Prieipasnom pripravuje výstavu krojovaných a starodávnych bábik.

Výstava by mala prezentovať hlavne krojované bábiky z Myjavy a okolia, dokonale repliky rôznych regiónov Slovenska, ale aj iných kútov sveta. Ľudový odev sa storočiami menil, pritom každá lokalita má svoje špecifiká. Verejnosť môže nahliadnuť na ľudovú kultúru z netradičného uhla. Chceme prezentovať ručne zhotovené zmenšeniny krojov, ženské i mužské odevy. Krojované bábiky, ktoré si odnášajú naši hostia zo zahraničia. Pripomenúť si tak tradície - históriu, krásu, zručnosť, pestrosť tradičného oblečenia rôznych národov.

Týmto sa obraciame na širokú verejnosť, ak majú takéto bábiky, budeme radi, keď obohatia našu výstavu a zapožičajú nám tú svoju.

Zber krojovaných a starodávnych bábik je v kancelárii Kultúrneho domu Samka Dudíka do 11. septembra 2015. Po skončení výstavy budú všetky bábiky vrátené svojim majiteľom. Blížšie informácie v kancelárii Kultúrneho domu Samka Dudíka v Myjave. Tel.: 621 2588, 621 3389.

Vladimíra Jurenková,
vedúca oddelenia kultúry

Krojované a starodávne bábiky

Výstava, ktorá bude otvorená 29. septembra v KD Samka Dudíka, je prezentáciou ručne zhotovených zmenšenín krojov rôznych regiónov Slovenska a iných kútov sveta. Bude otvorená počas pracovného týždňa od 9,00 do 17,00 až do 9. októbra.

ŠTVRTOK

www.cas.sk

** 1. 10. 2015 • 226/25

cena 0,49 €

16 | SLOVENSKO

1. 10. 2015 www.cas.sk

Čo skrývali naše babky na povale

Autor: Tatiana Michalková | Foto: autorka

MYJAVA - Vytiahli roky ukrývané poklady. Na Myjave otvorili jedinečnú výstavu približne 150 krojovaných a starobyých bábik. Táto zbierka je výnimočná aj tým, že nepatrí jednému zberateľovi, ale pochádza od ľudí z okolia. Do tamojšieho kultúrneho domu ich priniesli Myjavčania a dôchodcovia z Prieipasného. Mnohé z hračiek sa pritom roky povalovali na poválach domov.

NAJSTARŠIA

Toto je jedna z najstarších bábik na výstave. Môže mať až 65 rokov. Oblečená je v pracovnom kroji domácej gazdinky.

V NAJPRECÍZNEJŠOM KROJI

Táto bábika v záhoráckom kroji má najprepracovanejšie detaily na šatách, aké obsahuje aj reálny kroj. Ide o ručnú prácu.

NAJKURIÓZNEJŠIA

Organizátorov najviac potešila táto bábika. „Ide o skutočnú raritu. Bábika je výnimočná tým, že má mužský kroj. Tie sa takmer nedajú zohnať,“ povedala vedúca oddelenia kultúry mesta Vladimíra Jurenková (50).

Vladimíra Jurenková (50) vraví, že na výstavu priniesli ľudia okolo 150 bábik.

Späť do detských čias alebo výstava krojovaných a sta

rodinných bábik
Prvou kamarátkou väčšiny dievčat je bábika. Akási zmenšená podoba toho, ako chcú vyzerat'. Vlasatá. Okatá. Pekne oblečená. Skrátka krásavica. S ňou sa hrajú, ju prezliekajú, česú, vymýšľajú o nej príbehy. Existuje pestrá paleta bábik. Od bábik Chou Chou cez Bärby až po špecifické bábiky v krojoch. Tie posledné môžete obdivovať do 9. októbra v KD Samka Dudíka v Myjave.

Puppe. Doll. Baba. Panenka. Bambola. Muñeca. Lalka... Alebo po slovensky bábika. Krajina pôvodu je u každej iná. Najväčšie zastúpenie má, samozrejme, Slovensko (Záhorie, Trnava, východné Slovensko a pod.), ale „krojované“ krásavice pricestovali aj z iných európskych krajín. Tie zahraničné zväčša priniesli súbory zo svojich ciest ako suveníry. Od susedov z Maďarska, Poľska či Čiech, ale aj od temperamentných Španielov, Talianov a Francúzov. Okrem toho na výstave nájdete aj bábiky z Holandska, Belgicka, Cypru, Tirolska, Srbska, Anglicka a Švédska. Čo bábika, to unikát. Vďaka nim si dokážete predstaviť, ako vyzerajú tunajšie ženy či dievčatá, ale aj ako sa obliekajú na špeciálne udalosti.

Na Myjave sa vystavuje viac ako 100 bábik z porcelánu i plastu. Nápad zorganizovať tematickú výstavu visel vo vzduchu už dva roky. To, čo nevyšlo na prvýkrát,

sa napokon podarilo vďaka pani Krásnej z Jednoty dôchodcov z Priepasného, ktorá už v minulosti s KD spolupracovala pri výstave kuchynských výšiviek, tzv. kuchyniek. Tá znova oživila túto myšlienku a veci sa začali hýbať správnym smerom. Vyhlásila sa zbierka, ľudia poprinášali svoje skvosty a výstava bola na svete. „Hoci sa väčšinou šijú dámske kroje, t. j. dievčenské a ženské, raritou našej zbierky je aj originálna bábika v mužskom kroji s typickou výšivkou a kacabajkou,“ pochválila sa Vladka Jurenková z KD Samka Dudíka v Myjave, ktorá sa aktívne zapojila do realizácie výstavy.

Kroj chlapca pochádza z myjavského regiónu, z ktorého je zároveň najväčší počet bábik. Pestrú paletu myjavských krojov tvorí pracovný, sviatočný, svadobný, ale aj typický bielo-modrý kroj. Obdivovať môžete prepracovanosť tvorcov i jednotlivé detaily. Sú vyrobené tak, aby sa čo najviac podobali

originálu. Vďaka bábikám si môžete všimnúť aj rozdiel medzi dievčenským a ženským krojom. „V každej typicky myjavskej rodine sa vyskytli takéto bábiky a dedili sa z generácie na generáciu, pretože Myjava je zjitá s folklórom.“

Zatiaľ čo pri krojovaných bábik vynímá skôr krásu kroju, pri porcelánových bábikách si všimame nielen oblečenie, ale aj nádherné kadere. Napokon vlasy sú znakom ženskosti. Ale aj tu sa bábiky líšia oblečením. Od snehovobieleho, kde vyzerajú ako princezničky z bálu cez barokové až po zimné. Medzi porcelánovými bábikami sa nachádza aj Rómka. Keby vedeli bábiky rozprávať, ťažko povedať, čo by nám povedali. Každopádne, keď ženám niekto povie: vyzeráš ako bábika, je to dodnes jeden z najkrajších komplimentov, lebo aj keď dievčatá vyrastú z bábikovských čias, nikdy nezabudnú na svoju dávnu túžbu po krásе.

-ivana-

V KD Samka Dudíka na Myjave je inštalovaná výstava bábik. Niektoré predstavujeme na tejto strane a o výstave sa dočítate viac na nasledujúcej.

Rozhovor
tyždňa:

str. 10-11

Norbert Polčák

novinky

Ročník: II. číslo 20/2015

Dátum vydania: 15. 10. 2015

Myjava

ZBIERKA SA VYDARILA

Viac ako 100 bábik z porcelánu a plastu sa podarilo vyzbierať po vyhlásení verejnej zbierky a následne vystaviť organizátorom z DK Myjava a agilným členkám JDS Priepasné vo výstavnej miestnosti myjavského domu kultúry.

Výstavu mohli návštevníci obdivovať od konca septembra do 9. októbra. Najviac exponátov bolo z myjavského regiónu, a preto aj nieslo myjavský kroj. Potom dominovali bábiky zo Záhoria, Trnavy a východného Slovenska. Samozrejme, všetky vynikali svojím rázovitým krojom. Viaceré boli aj zo zahraničia najmä z Maďarska, Poľska, Česka, Holandska, Talianska či Španielska.

Tie zahraničné boli väčšinou v civilnom oblečení a miesto hláv pokrytých čepcom mali dlhé kadere.

Zachované tradície

Zvlášť vynikala originalitou bábika v mužskom kroji s kabcabjkou. Skrátka, na výstave si mohol prísť na svoje každý, kto obdivuje krásu vytváranú fantáziou šikovných ženských rúk a zmyslom pre prepracovanosť detailov.

V minulosti sa

totiž takmer v každej myjavskej rodine vyskytovali takéto bábiky a žilo tu aj niekoľko veľmi zručných ženičiek, ktoré sa zaoberali výrobou bábik, pritom sa snažili do nich vdýchnuť ducha svojej vlastnej prežitej mladosti, či už tu na kopaničiach, alebo zo svojho rodiska, odkiaľ sa sem prisťahovali. Tieto bábiky sa potom dedili z pokolenia na pokolenie a zachovali sa podnes, aby ich mohli obdivovať aj dnešné generácie, ktoré už odrástli na bárbinách a podobných typoch bábik. Je len na chválu tomuto kopaničiarskemu kraju, že si dokázal uchovať svojskú krásu vtelenú do detskej fantázie.

Bábiky v originálnych krojoch.

Texta foto (fl)